

Talousohjelman hyväksyminen

VD/3135/00.01.02.00/2026

PT/RM

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan kaupungin ”Tulevaisuus asuu Vantaalla” -strategian vuosille 2026–2029 kokouksessaan 26.1.2026 § 3.

Strategian hyväksymispäätöksessään kaupunginvaltuusto on todennut, että strategiaa toteutetaan strategisten ohjelmien, vuotuisten talousarviossa esitettävien kaupunkitason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tulokorttien kautta.

Hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan on kirjattu strategisista ohjelmista seuraavasti:

Toteutamme strategiaa kuuden muutosohjelman kautta. Onnistumme strategiassa, kun saamme aikaan tavoitteellisen muutoksen näillä tietopohjaisesti valituilla ohjelma-alueilla. Strategiset ohjelmat ovat kaupunkitasoisia ja niitä johdetaan yli toimialarajojen. Kehitämme kaupungin johtamisjärjestelmää ja kyvykkyksiä ohjelmien onnistumisen tueksi.

Strategiset ohjelmat ovat strategian mukaisesti elinvoima- ja työllisyysohjelma, kotoutumisen ohjelma, myönteisen aluekehityksen ohjelma, turvallisuusohjelma, talousohjelma ja ympäristöohjelma. Muutosohjelmat kattavat strategiakauden.

Talousohjelma on varmistamassa, että strategian tavoite *vakaa ja kestävä talous* valtuustokaudella toteutuu. Strategian mukaisena tavoitteenamme on uudistaa palvelujamme, tasapainottaa taloutemme ja investoida tulevaisuuteemme. Talousohjelmalla pyritään sekä käyttötalouden menojen hillintään että tulojen kasvattamiseen. Samalla kasvun vaatimia investointeja toteutetaan tehokkaasti erilaisilla malleilla ja yhteistyötä hyödyntäen.

Ohjelmassa tavoiteltu muutos on tasapainottaa käyttötalous ja hillitä kasvavan kaupungin velkaantumista. Ohjelma pohjautuu kolmeen päätavoitteeseen:

1. Tuottavan ja vaikuttavan toiminnan Vantaa
2. Kaupungin omaisuuden ja resurssien hallinta
3. Kaupungin tulojen kasvattaminen

Näillä päätavoitteilla tavoitellaan toimintatulojaan kasvattanutta, tuottavampaa ja paremmin fokuoitu-
nutta Vantaan kaupunkia. Talousohjelma tarkentaa strategian tavoitteita tasapainottaa käyttötalous,
lisätä tuloja, ohjata kaupungin kasvua hallitusti ja pysäyttää velkaantuminen.

Kaupunginhallitus 22.6.2026 § 9

Vs. kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin talousohjelma vuosille 2026–2029,

- b) todeta, että strategisen ohjelman väliarviointi tehdään osana strategian väliarviointia ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain ja
- c) todeta, että strategiset ohjelmat ohjaavat strategisten vuositavoitteiden eli sitovien tavoitteiden asetantaa
- d) valtuuttaa talous- ja strategiajohtaja tekemään talousohjelmaan teknisiä korjauksia käydyn keskustelun perusteella.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko esitti liitteenä olevaan talousohjelmaan seuraavat muutosehdotukset, kaupunginhallituksen jäsen Jorma Hentilän kannattamana:

Liitteen kohta 4.2.1 Vaikuttavan ja tuottavan toiminnan Vantaa (sivu 7)

Korvataan nykyinen teksti:

~~"Tarkastelemme henkilöstömäärää suhteessa asukaslukuun."~~

Seuraavalla tekstillä:

- Tarkastelemme henkilöstömäärää suhteessa asukaslukuun sekä arvioimme hallinnon, konsernipalveluiden ja muiden tukitoimintojen henkilöstörakennetta tavoitteena löytää pysyviä tuottavuusparannuksia vaarantamatta lakisääteisiä palveluja tai kasvatus- ja opetustoimintaa.

Liitteen kohta 4.2.2 Kaupunkikonsernin taseesta tuloja (sivu 8)

Korvataan nykyinen teksti:

~~"Kehitämme ja myymme palvelutuotannon kannalta vähemmän oleellisia emokaupungin ja kaupunkikonsernin taseomaisuuden eriä valtuustokauden aikana."~~

Seuraavalla tekstillä:

- Kehitämme ja myymme palvelutuotannon kannalta vähemmän oleellisia emokaupungin ja kaupunkikonsernin taseomaisuuden eriä valtuustokauden aikana. Tätä varten laaditaan vuoden 2026 aikana erillinen omaisuuden realisointiohjelma, jossa tunnistetaan myyntiin soveltuvat maa-, tila- ja kiinteistöomaisuuden kohteet. Ohjelma ei koske Vantaan Energian omistuksen vähentämistä.

Liitteen kohta 4.2.3 Kaupungin tulot kasvavat

Maankäyttö ja elinvoiman edistäminen tehostuu (sivut 8–9)

Korvataan nykyinen teksti:

~~"Laadimme yritysten investointien ja sijoittumisen hankesalkun, jossa olevilla hankkeilla on nimetty projektivastaava."~~

Seuraavalla tekstillä:

- Laadimme yritysten investointien ja sijoittumisen hankesalkun, jossa olevilla hankkeilla on nimetty projektivastaava. Hankesalkussa painotetaan investointeja, jotka luovat merkittävästi uusia työpaikkoja, vahvistavat kunnallisveropohjaa ja lisäävät kaupungin elinvoimaa.

Liitteen kohta 4.2.3 Kaupungin tulot kasvavat

Kaupunkilaisten tulotaso kasvaa (sivu 9)

Lisätään nykyisen tekstin:

"Kasvatamme kaupunkilaisten tulotasoa koulutuksen ja työllisyyden kautta." jälkeen uusi teksti:

- Seuraamme vuosittain väestörakenteen muutosten, mukaan lukien maahanmuuton, vaikutuksia kaupungin työllisyyteen, verotulokertymään, työmarkkinatuen kuntaosuuksiin sekä palveluiden kustannuksiin osana talouden ja elinvoiman seurantaa.

Liitteen kohta 4.2.3 Kaupungin tulot kasvavat

Tarkastellaan veroperusteita (sivu 9)

Korvataan nykyinen teksti:

~~"Tarkastelemme kunnallis- ja kiinteistöverojen tasoa osana vuosittaista talousarviovalmistelua ja taloussuunnittelua. Tarkastelussa huomioidaan toteutettujen tasapainotustoimenpiteiden vaikutus ja talouden kehitys."~~

Seuraavalla tekstillä:

- Tarkastelemme kunnallis- ja kiinteistöverojen tasoa osana vuosittaista talousarviovalmistelua ja taloussuunnittelua. Tarkastelussa huomioidaan toteutettujen tasapainotustoimenpiteiden vaikutus, talouden kehitys sekä ensisijaisesti menojen hallinnan, tuottavuustoimien, omaisuuden tehokkaamman hyödyntämisen ja elinvoimaa vahvistavien toimien mahdollisuudet talouden tasapainottamisessa.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen:

he, jotka kannattavat vs. kaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat Niikon muutosehdotuksia, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 13 jaa-ääntä (Kaukola, Kasonen, Rämö, Abdi, Aura, Karinen, Hakala, Kivimäki, Nummela, Räsänen, Strohm, Tammi ja Tuomainen) ja 2 ei-ääntä (Niikko ja Hentilä). Puheenjohtaja totesi Niikon muutosehdotusten tulleen hylätyiksi.

Lisäksi asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen varajäsen Ville Karinen esitti liitteenä olevaan talousohjelmaan seuraavat muutosehdotukset:

Liitteen kohtaan 4.2.1 Vaikuttavan ja tuottavan toiminnan Vantaa (sivu 7) lauseen "Jatkamme menokasvun hillintää ja sopeuttamista sekä tulojen ja menojen rakennetarkastelua kaikilla toimialoilla osana talousarviovalmistelua" loppuun lisätään virke: "vaarantamatta palveluiden laatua tai oikea-aikaista saatavuutta."

Liitteen kohtaan 4.2.1 Vaikuttavan ja tuottavan toiminnan Vantaa loppuun (sivulle 7) lisätään uusi kohta: "Kaupunki ei lomauta tai irtisano työntekijöitään".

Karisen muutosehdotukset raukesivat kannattamattomina.

Vielä käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Jorma Hentilän teki asiaan hylkäysehdotuksen, joka raukesi kannattamattomana.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen varajäsen Ville Karinen jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

"Vasemmistoliitto edellyttää, että kaupungin talouden tasapainottaminen toteutetaan ilman säästöperusteisia lomautuksia tai irtisanomisia. Tasapainottamistoimet on valmisteltava ja toteutettava siten, etteivät ne vaaranna palveluiden laatua, vaikuttavuutta tai oikea-aikaista saatavuutta kuntalaisille. Lisäksi päätösten vaikutukset henkilöstöön ja palveluiden toimivuuteen on arvioitava huolellisesti ennen niiden toimeenpanoa."

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

"Perussuomalaiset ei pidä talousohjelmaa esitetyssä muodossa riittävänä. Vantaan taloudellinen tilanne on vakava ja edellyttäisi poikkeuksellisen konkreettista, mitattavaa ja realistista talouden tasapainottamisohjelmaa. Esitetty ohjelma tunnistaa monia kaupungin ongelmia, mutta ei sisällä riittäviä toimenpiteitä niiden ratkaisemiseksi."

Ohjelma koostuu pääosin yleisistä tavoitteista ja linjauksista ilman sitovia euromääräisiä tavoitteita, aikatauluja tai vastuutettuja toteutustoimia.”

Perussuomalaisten näkemyksen mukaan ohjelmaa ei ole valmisteltu riittävästi nykyisiä taloudellisia realiteetteja vasten. Kaupungin velkaantuminen jatkuu voimakkaana, verotulojen kehitys on jäänyt odotettua heikommaksi ja työttömyys on edelleen erittäin korkealla tasolla. Samalla Vantaa on sitonut merkittävän osan tulevasta taloudellisesta liikkumavaraan kaupungin historian suurimpaan investointiin, Vantaan ratikkaan, jonka vaikutukset kaupungin talouteen ulottuvat vuosikymmenien päähän.

Ryhmämme katsoo, että ohjelmassa korostetaan liikaa tulopohjan kasvattamista ilman vastaavan tasoisia ja konkreettisia toimia menojen hillitsemiseksi. Hallinnon, tukipalveluiden, toimitilojen ja muiden kustannusrakenteiden kriittinen tarkastelu jää ohjelmassa liian vähälle huomiolle.

Lisäksi ohjelma ei riittävän selkeästi vastaa siihen, miten Vantaalle syntyy uusia työpaikkoja ja kunnallisverotuloja. Työllisyyttä ei nosteta kestäväälle tasolle pelkästään palveluprosesseja kehittämällä, vaan kaupunki tarvitsee määrätietoisen strategian työpaikkoja synnyttävien investointien houkuttelemiseksi. Perussuomalaiset korostavat, että rajallista maaomaisuutta tulee ensisijaisesti kohdentaa investointeihin, jotka luovat merkittävästi uusia työpaikkoja, vahvistavat kunnallisveropohjaa ja tukevat paikallista elinkeinotoimintaa. Kaupungin elinvoimaa ei voida rakentaa yksinomaan sellaisten investointien varaan, joiden työllisyysvaikutukset jäävät vähäisiksi suhteessa niiden vaatimiin maa-alueisiin ja infrastruktuuriin. Perussuomalaisten mielestä Vantaa tarvitsee nykyistä konkreettisemmän, mitattavamman ja realistisemmän talouden tasapainottamisohjelman, joka perustuu menojen hallintaan, työpaikkojen lisäämiseen, veropohjan vahvistamiseen sekä kaupungin velkaantumisen todelliseen pysäyttämiseen. ”

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Jorma Hentilä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

” Keskustan näkemyksen mukaan talousohjelma on kokonaisuutena oikeansuuntainen ja sisältää useita linjauksia, jotka vastaavat niitä toimenpiteitä, joita Keskusta on esittänyt jo syksyllä 2025.

Tästä huolimatta ohjelma jää liian yleisluonteiseksi eikä sisällä riittäviä konkreettisia, mitattavia ja aikataulutettuja toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi. Useat keskeiset toimenpiteet on kuvattu linjaustasolla ilman euromääräisiä tavoitteita tai sitovia toteutus suunnitelmia.

Erityisenä puutteena Keskusta pitää sitä, että ohjelmassa painottuu vahvasti tulopohjan kasvattaminen talouden tasapainottamisen keinona, kun taas nykyisen menopohjan kriittinen tarkastelu ja konkreettiset sopeuttamistoimet jäävät vähäiselle huomiolle.

Lisäksi ohjelman toteutumisen seuranta on esitetty liian kevyenä. Ohjelmassa todetaan valtuuston saavan vuosittain katsauksen toteumasta, mutta Keskustan näkemyksen mukaan seurannan tulisi olla selkeästi nykyistä reaaliaikaisempaa, säännöllisempää ja päätöksentekoa ohjaavaa.

*Keskusta korostaa, että konkreettisuutta tulee lisätä erityisesti keskeisten kustannus- ja tulotekijöiden osalta. Esimerkiksi ohjelmassa ei ole määritelty:
- euromääräisiä tavoitteita toimitilakustannusten säästöille*

- tavoitteellista tasoa maanmyyntituloille ja muille maankäyttöön liittyville tulovirroille
- arviota henkilöstömenojen sopeuttamisesta esimerkiksi luonnollisen poistuman hallittua hyödyntämistä koskevin tavoittein

Keskustan mielestä talouden tasapainottaminen edellyttää nykyistä selkeämpää ja läpinäkyvää kokonaisuutta, jossa:

- määritellään konkreettiset säästö- ja tehostamistoimet
- asetetaan euromääräiset tavoitteet keskeisille erille
- laaditaan aikataulutettu toteutussuunnitelma
- varmistetaan riittävän tiivis ja reaaliaikainen seuranta

Näillä perusteilla Keskustan valtuustoryhmä katsoo, että esitetty talousohjelma ei anna riittävää pohjaa kaupungin talouden kestäväälle tasapainottamiselle, eikä ohjelmaa tule hyväksyä esitetyssä muodossa.”

Kaupunginvaltuusto 24.8.2026

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- hyväksyä Vantaan kaupungin talousohjelma vuosille 2026–2029,
- todeta, että strategisen ohjelman väliarviointi tehdään osana strategian väliarviointia ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain ja
- todeta, että strategiset ohjelmat ohjaavat strategisten vuositavoitteiden eli sitovien tavoitteiden asetantaa.

Liitteet:

- Liite 1: Talousohjelma

Muutoksenhakuohje: 1.Valitusosoitus

Lisätiedot:

Talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, p. 0438249254,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)